

De natte-plekken kaarten van von Frijtag-Drabbe, het vervolg

In Stromingen 1, 2004, hebben we een oproep geplaatst om aan te geven dat we op zoek waren naar de zogenaamde 'natte plekken kaarten' van von Frijtag Drabbe. In de rapporten van de Commissie Onderzoek Landbouwwaterhuishouding Nederland (COLN) wordt melding gemaakt van deze luchtfotointerpretatiekaarten. Deze kaarten zijn gebruikt bij de landsdekkende toekenning van het zomer- en wintergrondwatervlak ten opzichte van maaiveld. De kaarten voor de zomer- en wintergrondwaterstand zijn opgenomen in de COLN-rapporten en geven de grondwaterstandssituatie in de jaren vijftig weer. We hadden bij het plaatsen van de oproep het idee dat er via het lezerspubliek van Stromingen tips zouden binnenkomen die zouden kunnen leiden tot het terugvinden van deze kaarten, om daarmee vervolgens een landsdekkend beeld te krijgen. Echter onze oproep heeft geen enkele reactie uit de hydrologische wereld opgeleverd. Wel heeft het beschikbaar komen van de artikelen uit Stromingen in de vorm van pdf's ertoe geleid dat bij een zoektocht op het internet op de naam von Frijtag Drabbe familieleden van de kaartmaker werden geattendeerd op het artikel en vervolgens contact hebben gezocht. Hierdoor zijn we in contact gekomen met mevrouw Fok-von Frijtag Drabbe, de dochter van de maker, inmiddels 90 jaar. Via haar hoorden we het verhaal dat de kaarten ergens in Delft waren terechtgekomen. Na enig aanvullend speurwerk belandden we bij de Stichting Boom in Delft, deze stichting was in het bezit gekomen van de kaarten van von Frijtag Drabbe. De Stichting Boom was bereid om de kaarten tijdelijk beschikbaar te stellen zodat er digitale scans van gemaakt konden worden. Deze digitale scans zijn inmiddels beschikbaar en geven een landsdekkend beeld voor Nederland.

Geïnteresseerden kunnen via onderstaande URL de kaarten bekijken of downloaden van gebieden waarin men is geïnteresseerd:

<http://www.historischwaterbeheer.wur.nl/>

Verder is nadere informatie vergaard over von Frijtag Drabbe en de achtergrond van de kaarten. Het betreft 1: 50000 kaarten uit het pré-AHN tijdperk, waarbij in rode en blauwe tinten onderscheid is gemaakt in natte en droge plekken. De inkleuring is gebaseerd op de interpretatie van luchtfoto's van de RAF uit de tweede wereldoorlog die na de oorlog in groten getale beschikbaar zijn gekomen. Deze foto's verschilden van de traditionele luchtfoto's zoals gebruikt voor het karteringswerk omdat ze bij verschillende weers- en hydrologische situaties zijn gevlogen. Hierdoor werden verschijnselen zichtbaar die anders voor het oog verborgen bleven. Ook zijn archeologische vindplaatsen, zoals bijvoorbeeld de celtic fields, weergegeven. We zouden graag een terugmelding ontvangen van de bevindingen en ervaringen met de kaarten.

Verder willen we deze terugmelding gebruiken om historisch geïnteresseerde hydrologen op te roepen om historisch kaartmateriaal (te denken valt aan waterstaatskaarten, classificatiekaarten van gronden voor waterschapsomslag, enz) en relevante historische gegevens in de vorm van meetreeksen, polderpeilen, rapporten en boeken op het gebied van historisch waterbeheer via scans of pdf's beschikbaar te stellen voor historisch geïnteresseerden. Om gegevens algemeen beschikbaar te kunnen stellen is het natuurlijk wel van belang dat er geen rechten meer op rusten.

Harry Massop (Alterra) en Nicko Straathof (Natuurmonumenten)